

TTB Aile Hekimliği Kolu

2-6 Ekim 2023 Anket Verileri ve Raporu

13 Ekim 2023

Türkiye'nin 41 farklı ilinden 305 aile hekiminin katılımı ile 2-6 Ekim 2023 tarihleri arasında yaptığımız anketimizde hastalarımız ve aile hekimlerinin yoğun bir şekilde üst solunum yolu hastalığı geçirdiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

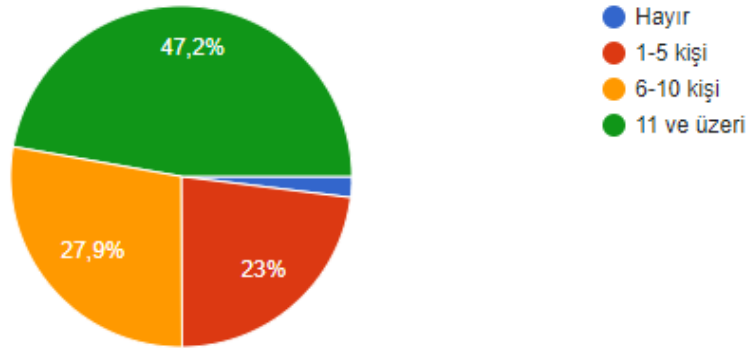
Çalışmamızı yaptığımızda her üç aile hekiminden birinin geçen hafta içinde üst solunum yolu hastalığı geçirdiğini tespit ettik. Yine 10 aile hekiminden biri ise çalışamaz haldeydi.

Anketimize katılan hekimlerin %34'ü son iki hafta içinde üst solunum yolu hastalığı geçirdiğini ve %8'i istirahat ihtiyacı duyacak kadar şiddetli bir şekilde hastalandığını belirtti. Katılımcıların neredeyse tamamı son iki hafta içinde üst solunum yolu hastalıklarında artış olduğunu belirtirken, kronik hastalığı olanlar veya 65 yaş üzeri olan yurttaşlarımız arasında hastalık artışı gören hekim oranı %87 oldu.

Okul çağı çocuklarının başvuruları da yüksek oranda idi ve aile hekimlerinin neredeyse yarısı (%47,5) son bir hafta içinde 10'un üzerinde öğrenciye istirahat raporu verdiğini belirtti ve tüm hekimlerin %98'i çocukların istirahat raporu alması gerektiğini söyledi. Bu oranlar Türkiye genelinde yüzbinlerce öğrencinin geçen hafta okula gidememiş olduğunu gösteriyor.

Geçtiğimiz hafta içinde solunum yolu hastalığı nedeniyle okula gidemeyen/istirahat raporu verdiğiniz çocuk/öğrenci hasta oldu mu?

305 yanıt

“ASM’ye enterit daha sonra üst solunum yolu enfeksiyonu (ÜSYE) şikayetiyle çok fazla başvuru oldu. Maske takmama rağmen hastalardan bana da bulaş oldu. ÜSYE olarak başlayan hastalığım atipik pnömoni ve astıma ilerledi. İki haftadır raporluyum. Hastalar maske takmadığında sadece tek taraf maskeliyken korunma için yeterli olmuyor. Resmi kanallardan maske kullanımıyla ilgili halka duyuru yapılmasını rica ediyoruz.”

10 aile hekimliğinden birinde ebe ya da hemşire yok.

Bu yoğun hastalıklara bağlı olarak artan iş yüküne karşın aile sağlığı merkezlerinin (ASM) %12'sinde ebe ya da hemşire yok ve onların da iş yükü kalan çalışanların sırtına yüklenmiş durumda.

Yüzbinlerce çocuk okula gidemedi. Yaşlılar hastalanıyor, risk grubu aşıya ulaşmakta zorlanıyor.

Okulların açılması sonrası başlayan salgın sonucunda aile hekimleri her hafta ortalama 10 öğrenciye istirahat raporu vermiş durumda. Bu sayı yüzbinlerce öğrencimizin okula gidemeyecek derecede hastalandığını ve toplumda üst solunum yolu hastalıklarının ne denli sık olduğunu göstermekte. Benzer şekilde riskli grup kabul edilen 65 yaş üzerindeki yurttaşlarımızda da son iki hafta içinde solunum yolu hastalıklarının artmış olduğunu görüyoruz. Tüm bu ortam içinde risk grubundaki yurttaşlarımız mevsimsel grip aşılarını olmak için defalarca ASM ve eczanelere gidip gelmek zorunda kalıyorlar. Oysa bu kişilere aşılar doğrudan tanımlansa bu dolaşıma ihtiyaç duyulmadan ve reçete bedeli ödmeden kolayca aşılarını olabilirler.

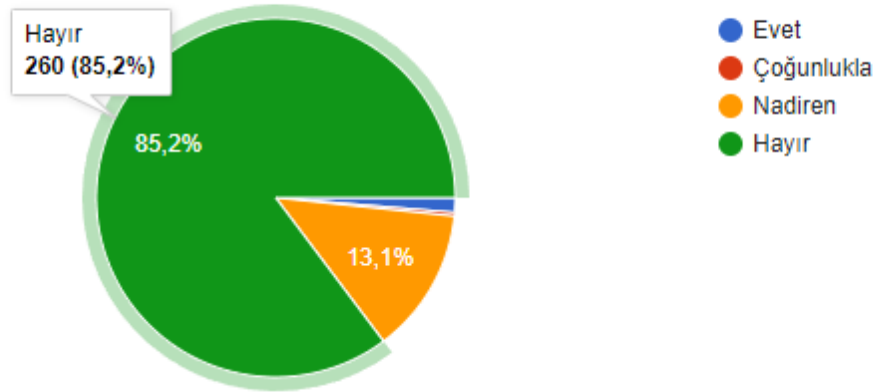
Ne COVID ne de Influenza testi yaptırabiliyoruz.

“ASM'de COVID-Influenza ayrımı yapacak testlerimiz olmalı. Müdürlükler koruyucu malzemeyi vermeye devam etmeli, ama malzemeler işe yarar olmalı.”

Artan solunum yolu hastalıklarına rağmen bu tanı ile tedavi düzenleyip önerilerde bulunacağımız hastalarımıza test yapıp tanı koyamıyoruz. Çünkü artık ne birinci basamakta ne de hastanelerde bu hastalıkların tanısı için test yapılabilir. Bu şekilde toplum bilgi sahibi olamıyor ve gerekli tedbirler alınamaz hale geliyor.

Solunum yolu hastalığı olanlardan COVID ya da Influenza şüphelendiğinizde test yaptırabiliyor musunuz?

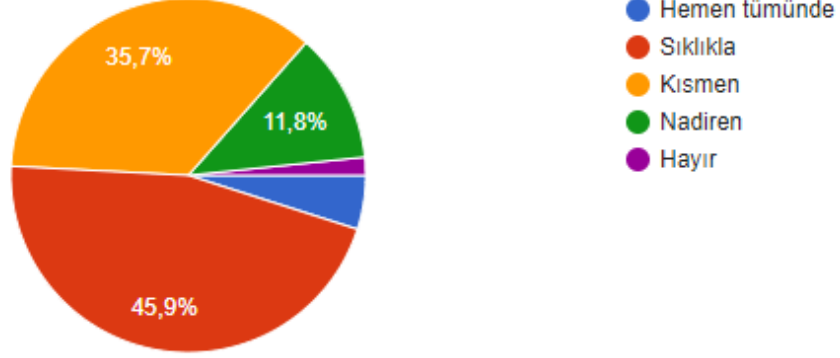
305 yanıt

Bu dönemde sık karşılaştığımız ve COVID-19 Eris varyantından şüphelenmemize neden sindirim sistemi bulguları ise üst solunum yolu belirtisi ile başvuran hastalarda sık olarak görülmekte. Sağlık Bakanlığı sayı vermese ve test yapma imkânını kısıtlasa da biz aile hekimlerinin sahada gördüğü klinik tablo alışageldiğimiz mevsim geçişi üst solunum yolu hastalıklarından farklılık gösteriyor. Bu farkın nedenini ortaya koymanın ise Sağlık Bakanlığının görevi olduğunu yeniden hatırlatmak isteriz.

Solunum yolu hastalığı olanlardan ishal, bulantı gibi GIS belirtileri görüyor musunuz??

305 yanıt

Sağlık çalışanlarını ve toplumu korumak için: Maske, mesafe, iyi havalandırma olmalı.

Artan salgın durumu ile sağlık çalışanları yeniden maske takmaya başlarken toplum bilgilendirilmediği için maske takmadan sağlık kurumlarına gelmeye devam ediyor. Bu durum yetersiz havalandırılan, bekleme alanları eksik olan kurumlarımızda salgının yayılmasına neden oluyor. Yıllardır dile getirdiğimiz ASM'lerin kamu eliyle ve güvenli çalışmaya imkân verecek şekilde yapılmaması bu sorunun şiddetlenmesine neden oluyor.

ASM'de COVID-Influenza ayrımı yapacak testlerimiz olmalı. Sağlık müdürlükleri, koruyucu malzemeyi vermeye devam etmeli, ama malzemeler işe yarar olmalı.

- *Ben, Sağlık Bakanlığı'nın biz ASM çalışanlarına belli periyotlarla salgın ataklarında bilgilendirme yapmasını istiyorum. Örneğin, "Bu dönem x virüslerine bağlı vaka artışı vardır, beklenen semptomlar ...dır, tedavi algoritması ... olmalıdır" gibi... Bence böyle bir bilgilendirme antibiyotik kullanımını azaltır, bizlerin işini kolaylaştırır. Ama bu isteğimin gerçekleşmesinin hayal olduğunun da farkındayım.*
- *COVID konusunda ASM ortamında bir katkı sunabildiğimizi (aşı uygulaması dışında) düşünmüyorum, her zamanki gibi sistemin açıklarını kapattık (telefonla rapor vermek ve telefonla tabir caizse 'hastanın gazını almak' gibi).*
- *COVID salgınının başlangıcında ise bakanlık ASM'lere koruyucu ekipman sağlamada ve ASM çalışanlarını bilinçlendirmede çok yetersizdi, mağdurlardan biri de benim. COVID pnömoni tanısıyla hastanede yatarken hastane personelinin kendilerini ne kadar iyi koruduklarını ve bizlere göre COVID konusunda daha bilinçli olduklarını çok üzülerek fark ettim.*
- *COVID'i artık kimse umursamıyor.*
- *COVID veya Influenza her yönden koruyucu sağlık tedbirleri alınmalı.*
- *COVID ve grip aşulamaları yapılmıyor.*
- *COVID testleri yapılmaya başlanmalıdır.*

- *Çoğunluk maalesef hem salgına hem de korunma yöntemlerine karşı inancını yitirmiş durumda maske bile takılmıyor.*
- *Doktor olarak kişisel koruyucu tedbirlere -özellikle orofarenks muayenesi gibi yakın muayenelerde maske takmak, muayene dışında da mesafeyi korumak gibi - hâlâ devam ediyoruz. Klinik şüphe dışında artık teşhisi doğrulayabileceğimiz bir test imkânı yok. Özellikle sosyal medyada oluşan aşı karşıtlığı ve bakanlığın bu konuda sessiz tutum almasından bir hekim olarak rahatsızım. Çalışmanızda başarılar dilerim.*
- *Halk duyuru ve afişlerle bilgilendirilmeli.*
- *Hasta ve yakınları maske takma zorunluluğu getirilmeli.*
- *Hastane "COVID gibisin" diyor. Test yapmıyor. "Git, aile hekiminden rapor al, bulaştırma" diyor.*
- *Hızlı antijen testlerinin ASM'lere dağıtılması ve sağlık personelinin ekim ayı olmadan Influenza'ya karşı aşılması iyi olur.*
- *Hiçbir planlama ve tedbir alınmamış durumda. COVID salgını yokmuş gibi davranılıyor.*
- *Influenza kitleri dağıtılsa en azından COVID ayırıcı tanısını yapmış olurduk.*
- *Influenza salgını daha ciddi boyutta.*
- *Kamu spotları yayınlanmalı ve maske kullanımının artırılması gerekiyor.*
- *Kişisel koruyucu takım kullanımı dışında başka bir önlem yok, kimsenin umurunda değil.*
- *Sağlık Bakanlığı günde iki taneden aile hekimi ve aile sağlığı çalışanı için aylık en az altı kutu maskeyi aile hekimliği birimi başına temin edip bizlere göndermeli.*
- *Salgın yönetim süreçleriyle ilgili yerelde bir çalışma gözlemlenmiyor, insanlarda umursamazlık ve bıkkınlık mevcut.*
- *Son varyantı içeren COVID aşısı herkese yapılmalı.*
- *Güncel bilgiler (COVID ve grip artışı) anlık istatistik olarak bizimle paylaşılmalı.*
- *Salgın yokmuş gibi yapsak da bir salgın ile karşı karşıyayız.*
- *Yeni varyantlar için olan COVID aşısını kendim ve ailem için istiyorum.*
- *Biz sağlık çalışanlarına grip aşılarının eylül başında yaptırabilmeyi talep ediyorum.*
- *Pandemi süresince gereksinim duyulan korunma sarf malzemeleri, tanı kitleri, tedavi ürünlerinde olması gerektiği gibi aşı temin ve tedarik süreçlerinin de şeffaf, hesap verilebilir, nitelikte bilimsel standartlar ve gereksinimler gözetilerek yürütülmesi de kamu otoritesinin sorumluluğundadır.*
- *Kamu otoritesi artık verileri saklamayı bir kenara bırakmalıdır. Mevcut duruma dair fikir ayrılıklarının bilimsel tartışma ve diyalog zemininde değerlendirilmesini sağlamalı, bilimsel bilginin ışığında toplum sağlığı için çalışan hekimleri hedef haline getiren yaklaşımları terk etmelidir.*